БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 42 (8874)
ФЕВРАЛИИН 19
ЧЕТВЕРГ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

1959 оной мартын 1—РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые һунгаха удэр!

Малай үбэлжэлгын дутагдалнуудые эрид усадхаха

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй, мүн партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэлсэхын тула манай республикын колхоз болон совхозууд долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ — 1959 ондо нёдондонойхиһоо 1,8 дахин ехэ мяха абаха, 1,4 дахин ехэ һү һааха, 1,3 дахин ехэ нооһо хайшалха уялгатай. Энээнэй хажуугаар байгша ондо хонидой, үнеэдэй тоо толгой хорин процентһээ, гахайн—43 процентһээ, бүхы бодо малай тоо долоон процентһээ доошо бэшээр олошоруулагдаха юм.

Тиигэбэшье жэлэй туршада нимэ хэмжээнэй мяха, һү, нооһо абаха, мүн шэнээнэй адуу малаа олошоруулха арга боломжонууд манай колхоз болон совхозуудта гүйсэд бии. Имагтал тэдэ арга боломжонуудаа алдангүйгөөр, эзэн ёһоор ашаглаха хэрэгтэй. Жэшээнь, мяха абаха түсэб, уялгануудаа дүүргэхын тула мүнөө жэл адагынь дала мянган эбэртэ бодо малые бэлшээн, һайжан таргалуулжа, тус бүриинь 400 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгохо; адагынь 280 мянган хонидые 45—45 килограммһаа доошо бэшэ болотор таргалуулха; нэгэ зуун мянгаһаа үсөөн бэшэ гахай, 700 мянган шубуу тэжээжэ, гүрэндөө тушааха болгодоно.

Нимэ ехэ харюусалгатай, гүрэн түрын удхашанартай зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, республикын партийна болон советскэ организацинууд малай фермэ, гүүртэ, отара дээгүүр, малшадай дунда угаа ехэ шиидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулха ушартай. Энэ хүдэлмэри юуэн түрүүн малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, шэнэ түлые гарза хоролтодо оруулангүйгөөр түлжүүлхэ, бии байгаа малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулха хэрэгтэ зорюулагдаха ёһотой.

Тиин байгша оной үбэлжэлгэ айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдтэйгээр, мүн дутагдалнуудтайгаар ябажа байна. Энэ үбэлжэлгын үедэ республикын колхоз болон совхозууд шахар найман зуу гара мянган хурьга, тугал, поршоонхо абтаха байна ха юм. Мүнөө үедэ хэдэ хэдэн колхоз, совхоздо үбһэ тэжээлэй хомордоод, саһанай ехэ байхада шэнэ түлые хоролтогүйгөөр томо болгохын, бухы малаа гарзагүйгөөр ондо оруулхын тула доторой арга боломжонууд шадамараар, гүйсэд ашаглагдахэ, эдэ бэрхэшээлнүүдые дабажа гарахын тула аймагай партийна, советскэ организацинууд шухалтай хэмжээнүүдые абаха уялгатай байһаниинь мэдээжэ.

Харин бодото байдал дээрэһээ хараад үзэхэдэ, аймагуудай, колхоз болон совхозуудай олохон хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд үбэлжэлгын бэрхэшээлнүүдые тоонгүйгөөр, тэндэ бии байгаа дутагдалнуудые саг соонь усадхангүй, һанаа амар байһаар ниитын хэрэгтэ нилээд хохидол ушаруулжа байна.

Мүнөө түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын һара үнгэрөөд байна. Энэ һарын дүнгүүдые согсолхо болоо юм. Жэшээлхэдэ, январьда республикын колхоз болон совхозуудта 185 мянган хурьга, тугал, поршоонхо абтаа. Тиигэбэшье олохон колхозууд малай үбэлжэлгые муугаар эмхидхэһэн, малшадта хэрэгтэй туһаламжа үзүүлээгүй дээрэһээ шэнэ түл нилээд олоор гарзада оруулаа. Жэшээнь, Кяхтын аймагай колхозууд үбэлжэлгые амжалтатайгаар ябуулха дүүрэн арга боломжотой байгаад, январь һарада табан зуугаад түл гарзалуулаа. Илангаяа олон түл эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гарзалһан байха юм. Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай колхозууд январь һарада 16 мянга гаран түл абаһан аад, тэрэнэйнгээ долоон зуу гаранииe ухүүлжэрхёо. Угаа олон түл Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо гарзалһан байна. Хэжэнгын аймагай колхозууд 400 гаран шэнэ түл хоролтодо оруулаа.

Теэд үбэлжэлгые оролдосотойгоор эмхидхээд, түл абалгада бэлэдхэлтэйгээр, ханамжатайгаар хандаһан газарта тад ондоо байдал үзэгдэнэ. Жэшээнь, Курумканай аймагай колхозууд январь һарада 10 мянга гаран хурьга, тугал абабашье, тэдэнээ гарза хоролтодо оруулаагүй. Мүн Байкало-Кударын, Баргажанай, Кабанскын, Ахын, Прибайкальска болон бусад хэдэн аймагуудай колхозууд малай үбэлжэлгые, шэнэ түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байнхай.

Колхоз, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, малшад! Малай үбэлжэлгын, түл абалгын эгээн шиидхэхы саг ябажа байна. Эдэ һарануудта республикын колхоз болон совхозууд январиинхиһаа дүрбэ дахин олон түл абаха байна. Тиимэһээ таанарай зорилго юуб гэхэдэ, үбэлжэлгын, түл абалгын талаар бии байһан дутагдалнуудые дары усадхажа, 1959 ондо адуу малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр һара бүридэ дүүргэхэ хэрэг болоно.

Шэнэ түлые бүрин бүтэнөөр түлжүүлхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Түбхын түрүүндэ гараһан түлнүүдые үдэр бүри бүридхэлдэ абажа, һара бухэндэ бултыень шэгнэжэ байха. Тиигээд малшадай ажалай түлөөһые имагтал малаа, шэнэ түл һайнаар ондо оруулжа, тэрэнэй шэгнүүрые хэрээр нэмээжэ байһаарнь гаргаха шухала.

Хэрбээ фермэ дээрэ тугалай зохид байрагүй, һая түрэһэн тугалые байлгаха тусхай дулаалһан эргэнэггүй, бэлхэмжэгүй, доронь зузаанаар дэбдихэ һолоомогүй, байра соонь 7—8 градусһаа дээшэ хүйтэн байбалнь тиимэ газарта тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа болохогүй. Тиин түлигдэдэг байрада тугалнуудые байлгахадаа тэндэхи дулаан хүйтэниень жэгдэ барихa, муухай агаарай гараха үрхэнүүдые һайса түхеэрхэ хэрэгтэй. Мүн гахайн байрада хүйтэн байбалнь, тэндэ жэжэ поршоонхонуудые байлгажа бүтэхэгүй.

Хонишод хурьгадые түлжүүлхэ гуримтай һайса танилсажа, тэрэниие бүрин баримталха зэргэтэй. Һая гараһан хурьгадые хонин ажал дээрэ хүдэлөөгүй хүнүүдтэ даалгажа болохогүй. Нялха хурьгадые харууһалдаг хүнүүдэй ажалай түлөөһэн бэшэнэйхиһээ ехэ байха ёһотой. Колхоз, совхоз бүридэ түлнүүдэй гарзада оробол нь, тэрэнэй ушар шалтагааниие элирүүлжэ, зэмэтэ нюурта хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Зоотехнигүүд болон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд түл абалгада онсо харюусалгатай. Имагтал тэдэнэр гүүртэ, отара дээгүүр саг үргэлжэ ябажа, тугал, хурьга, поршоонхонуудые зүбөөр харууһалха, эдэелүүлхэ хэрэгые эмхидхэхэ уялгатай ха юм.

1959 ондо—долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ адуу малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ түсэб, уялгануудаа дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, арга боломжонуудаа элсүүлэе. Энэмнайл коммунизм байгуулха бодото хэрэг гээшэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани февралиин [illegible]да болоо. РСФСР-эй Верховно Соведэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй Кировскэ болон Саратовска областьнуудта ямараар хэгдэжэ байһан тухай асуудал хаража үзөө.

РСФСР-эй Верховно Соведэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлэдхэхэ талаар Кировскэ болон Саратовска областьнуудта горьтой хүдэлмэри хэгдээ гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум тэмдэглээ. Гэхэтэй хамта, һунгалтануудта бэлэдхэхэ талаар Кировскэ болон Саратовска облгүйсэдкомуудай хүдэлмэридэ зарим дутуунууд бии гэжэ Президиум тэмдэглээ. Саратов, Энгельс городуудта, Саратовска областиин Аткарска райондо, Кировскэ областиин Сунска, Уржумска, Куменскэ болон бусад зарим районуудта һунгуулиин округууд, участогуудые байгуулхадаа һунгалта тухай Дүримөөр хараалагдаһан гурим хүсэдөөр сахигдаагүй байба.

Кировскэ болон Саратовска областьнуудта һунгалтада бэлэдхэлгые һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум баталан абаа.

(ТАСС).

Нүхэр Н. С. Хрущевой Тульска областьдо ошоод байһан тухай

ТУЛА, февралиин 16. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Тульска областьдо Ленинэй орден барюулхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев мүнөөдэр эндэ ерээ.

Городой болон областиин партийна, советскэ, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин, хүдөө ажахын эрхим хүнүүд, интеллигенциин түлөөлэгшэд нүхэр Н. С. Хрущевые вокзалай перрон дээрэ угтаа. Ородой урдын заншалай ёһоор областиин хүдөө ажахын хэдэн түрүү хүнүүд хилээмэ, дабһа нүхэр Н. С. Хрущевто барюулһан байна. Эдир пионернүүд ургамал сэсэгүүдые барюулһан байна.

Нүхэр Н. С. Хрущев 250 шахуу жэлэй урда тээ байгуулагдаһан ороной тон үнинэй предприятинуудай нэгэндэ—Тулын буугай заводто ошоо. КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Хворостухин, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи хүдөө ажахын таһагые даагша В. П. Мыларщиков, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Горбачев, Тульска совнархозой түрүүлэгшэ И. М. Кратенко нүхэр Н. С. Хрущевтой суг ябалсаа. Партиин XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан мүрысэхэдөө предприятиин коллектив Россин Федерациин Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Заводой корпусуудай түхэл янза тиимэ ехээр хубилаагүй болобошье, техникын талаар хангагдасаараа тон ехэ хубилалта болоһон байна. Хүдэлмэришэдэй гайхамшагта коллективэй туйлалтанууд тухай предприятиин директор Е. Н. Сабинин Н. С. Хрущевто дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Заводой цехүүдтэ ороходонь, тэндэ хэрэглэгдэдэг түрүү технологи тухай нүхэр Н. С. Хрущевто хөөрэжэ үгэһэн байна. Түрүү технологи хэрэглэһэнэй ашаар предприяти үнгэрэгшэ жэлдэ 650 тонно прокат алмаа.

Электрын хүсөөр хүдэлдэг оёдолой машинануудые хабсаргадаг цехые, «ТОЗ» маркын бага калибертэй буунуудые холбон хабсаргадаг конвейер болон бусадые айлшад хараһан байна. Станогууд, агрегадууд болон хабсаралгын стенднүүдэй дэргэдэ нүхэр Н. С. Хрущев зогсожо, хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдтэй хөөрэлдөө, тэдэнэй ажал хүдэлмэри, ажаһуудал, һуралсал тухай, үйлэдбэриие нарижуулан һайжаруулха асуудалнууд тухай һонирхоо. Хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд коммунистическэ ажалай бригадануудай хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, мүн саашанхи түсэбүүд тухайгаа хүндэтэ айлшандаа хөөрэжэ үгөө.

Предприятиин бүтээжэ гаргадаг элдэб янзын зүйлнүүд заводой управлениин байшан соо айлшадта харуулагдаһан байна.

Предприятиин үнинэй хэдэн хүдэлмэришэд болон инженернүүдтэй Н. С. Хрущев заводой управлени соо хани халуунаар хөөрэлдөө. Удаань В. В. Кузьминай хүтэлбэрилдэг токарьнууд — зэмсэг бүтээгшэдэй эрхим бригадын гэшүүд Советскэ правительствые толгойлогшодтой танилсаа. Энэ бригада коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэжэ байдаг юм. Үнинэй болон залуу хүдэлмэришэдэй гуйлтаар Никита Сергеевич тэдэнтэй хамта фото-зурагта ороһон байна.

Үдэрэй халаанай дүүрэһэнэй һүүлээр буу бүтээгшэдэй ехэ митинг заводой дэргэдэхи талмай дээрэ болоо. Заводой директор Е. Н. Сабинин, слесарь М. В. Муравлев, инженер В. Н. Стуков, һиилэгшэ М. П. Ащеулова митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ заводойнгоо коллективэй ямар туһа нэмэри хүргэжэ байһан тухай хөөрэһэн байна.

Сугларагшадта халуунаар угтуулһан нүхэр Н. С. Хрущев митинг дээрэ үгэ хэлээ. Тэрэнэй үгэ хэлэжэ байхада, нэгэтэ бэшэ альга ташалган болоо.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээхэ бэшэгые митингдэ хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Щекинско районой «Новая жизнь» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ нүхэр Н. С. Хрущев үдын хойно ерэһэн байна. Энэ колхозые агроном, Социалистическэ Ажалай Герой И. М. Семенов хүтэлбэрилдэг юм. Колхознигууд хүндэтэ айлшанаа халуунаар угтажа, хүндэлөө. Карамышевска дунда һургуулиин һурагшад пионернүүд Вася Голубев, Валя Лукьянова сэсэгүүдые барюулаа.

Правлениин байшан соо нүхэр Н. С. Хрущевой ороходо тэндэхин артелиингээ ажахы тухай хөөрэжэ үгөө. Табан жэлэй урда тээ эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ абажа үзэбэл һү, мяха колхоз тон багаар абадаг байһан юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ артель эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 44 центнер мяха абаһан, 340 центнер һү һааһан байна. Мал ажалай продукци ехээр абахадань кукуруза туһалһан байна. Оньһожоруулһан аргаар квадрат гаргажа таригдаһан кукурузынгаа гектар бүриһөө нёдондо жэлдэ артель 480 центнер буурсагтай эшэ набша хуряажа абаһан байгаа. Һаамхай үнеэн бүридэ 20 центнер силос дарагданхай.

Энэ ажахы сэбэр пар миил байлгангүй, ногоон тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ кукуруза, клевер болон бусадые тэрээн дээрээ таридаг болоо. 1965 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 20 үнеэтэй болохо, 890 центнер һү һааха, 115 центнер мяха абаха гэжэ хараална.

Һүүлэй жэлдэ колхоздо барилга ехээр хэгдээ.

Нүхэр Н. С. Хрущев малай фермэнүүд дээгүүр ябажа хараа, һаалишадтай хөөрэлдөө.

Удаань тосхондо митинг боложо, колхознигуудай гуйлтаар нүхэр Н. С. Хрущев тобшо үгэ хэлээ.

Артельдэ айлшалһанайнь түлөө хүндэтэ айлшандаа колхознигууд баясхалан хүргөөд, элүүр мэндэ ябахыень тэрээндэ хүсөө, долоон жэлэй турша соо бэелүүлхээр абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэжэ найдуулаа.

Тульска областьдо Ленинэй орден барюулагдаба

ТУЛА, февралиин 17. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Тульска областиин ажалшадай ехэ һайндэр болоо. Областьдо Ленинэй орден мүнөөдэр барюулагдаа. Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болоһонойнгоо түлөө область шагнагдаһан байна.

Правительственна дээдэ хайра областьдо барюулгада зорюулагдаһан КПСС-эй Тульска обкомой, ажалшадай депутадуудай областной Соведэй баярай заседани боложо, совхоз, колхозуудай түрүүшүүл, промышленна предприятинуудай түлөөлэгшэд, мүн партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд суглараа.

Московско, Рязанска, Калужска, Смоленскэ, Брянска, Владимирска, Липецкэ, Орловско болон Курска областьнуудай делегацинууд эндэ ерээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев, областной организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, областиин солото хүнүүд болон һайндэртэ ерэһэн айлшадай президиумдэ ерэжэ һууха дань, тэдэниие суглaрагшад үни удаан, замхашагүй альга ташалгаар угтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар нүхэр Н. С. Хрущев областиин түлөөлэгшэдтэ Ленинэй орден барюулба. КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Хворостухин, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Горбачев дээдэ хайра хүлеэн абаба.

Правительствын дээдэ хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан областиин бүхы ажалшадые нүхэр Н. С. Хрущев халуунаар амаршалаад, арадай зол жаргалай аша туһада ажаллахадаа амжалта туйлахыень тэдэндэ хүсөө.

КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Хворостухин харюугай үгэ хэлэһэн байна.

Удаань хүдөө ажахын түрүүшүүл, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд үгэ хэлэхэдээ, тэдэнэй ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө парти, правительствода гүнзэгы баясхалан хүргөөд, долоон жэлэй асари ехэ даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гаргахабди гэжэ найдуулаа.

Суглaрагшадта халуунаар угтуулһан нүхэр Н. С. Хрущев баярай заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Удаань хүдөө ажахын олон түрүүшүүлдэ, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ нүхэр Н. С. Хрущев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар орден, медальнуудые барюулба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг заседанида хабаадагшад нэрьемэ альга ташалган доро баталан абаа.

* * *

Тульска областьдо Ленинэй орден барюулгада зорюулагдаһан ажалшадай ехэ митинг Челюскинхидэй талмай дээрэ үдын хойно болоо.

КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Хворостухин, Узловско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан А. И. Недосекина, Тульска комбайнай заводой цехын мастер В. А. Никитин митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Тэдэнэр областьдо дээдэ хайра олгоһонойнь түлөө Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа баясхалан хүргөөд, долоон жэлэй түсэбэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахабди гэжэ найдуулаа.

Нүхэр Н. С. Хрущев суглaрагшадта халуунаар угтагдан митинг дээрэ үгэ хэлээ. Н. С. Хрущевой үгэ хэлэжэ байхада нэгэтэ бэшэ нэрьемэ альга ташалган боложо, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүндэлэлдэ, коммунизм байгуулжа байгаа совет арадай хүндэлэлдэ юрөөлнүүд табигдаа.

Наука, техникын талаар Ленинскэ шан олгодог СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Комитедтэ

Наука, техникын талаар Ленинскэ шан олгодог Комитедэй Пленум февралиин 16—17-до боложо, академик А. Н. Несмеянов түрүүлэгшээр һуугаа. Ленинскэ шан абахын тулада Комитедтэ ороһон хүдэлмэринүүд тушаа экспертнэ комиссинуудай һанамжа дурадхалнуудые Пленум хаража үзөө.

Эдэ хүдэлмэринүүдые зүбшэн хэлсэлгын үедэ ехэ эрдэмтэд, промышленностиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, Комитедэй Пленумэй хүдэлмэридэ хабаадахын тулада зорюута уригдаһан министерствонүүд, зургаанууд, совнархозууд, предприятинууд болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Комитедтэ ороһон материалнуудые һайнаар зүбшэн хэлсэһэнэй, научно-техническэ олониитын түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэһэнэй эсэстэ Ленинскэ шан олгохын тулада наукын талаар 20, техникын талаар 18 хүдэлмэри конкурсдо хабаадуулха гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Эдэ хүдэлмэринүүдэй список «Известия» газетэдэ ойрын үдэрнүүдтэ толилогдохо.

☆ ☆

Февралиин 14-дэ Улан-Удын модоной заводой клуб соо РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадта кандидадууд һунгагшадтай уулзаба. **Зураг дээрэ:** БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, Улан-Удын модоной заводой бригадир Александр Георгиевич Плеханов (баруун гарһаа) һунгагшадтай хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

☆ ☆ ☆

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэн хүн шэнгеэр бултадаа дуугаа үгэе!

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

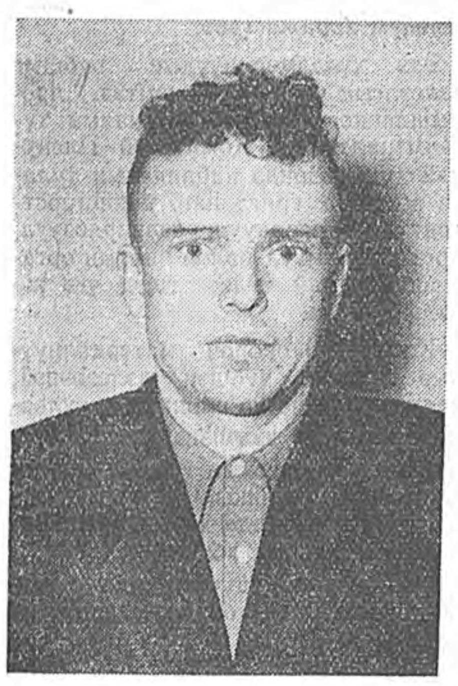
Бэбинцева Мария Леонтьевна, Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гахайшан.

Ножкин Петр Ефимович, КПСС-эй Улан-Удын горкомой нэгэдэхи секретарь.

Жалсабон Дашидондок Жалсанович, Бурядай АССР-эй Культурын министр.

Фурачев Василий Иванович, слесарь.

Пивоваров Николай Буинович, Бурядай совнархозой түрүүлэгшын орлогшо.

Золтой эхэнэр

«Санагынгаа талаһаа гаража, Сынтын болдогоор Хуурлигай хярые дабахадашни, Хүгшөөлэйн булагай гүүртэ байхал даа. Эндэһээ хорёод лэ модо болохо ха. Эртэшэг хүрэшэхэш, ульгамхан морёо эмээллээ гээшэб»,—гээд колхозой мори харууһалдаг үбгэжөөл мориной жолоо һарбайба.

Бордоһо һалхигүй намдуухан байбашье, үбэлэй хүйтэн хасар, шэхэ «хазахаяал» забдана. Энэ нютагай түхэреэн уужам таламүнөө жэл саһаар бага, голой хоёр хажуугай наруулида олон һүрэг малай бэлшэжэ ябаха харагдана. Үнгэрөөшэ зундаа ган гасуур боложо, үбһэ ногоон багаар абтаһан янзатай: һүри сомоонууд урдынхиһаа һураггүй үсөөн. Тиимэһээ эндэхид малаа адуулжа, тэжээлээ арьбалхаар оролдожо байһаниинь мэдээтэй. Гэхэтэй хамта эндэмнай малай бэлшээри, харууһа зүбөөр эмхидхэдэг шадамар малшадшье олон гэжэ үнинэй суурхадаг юм.

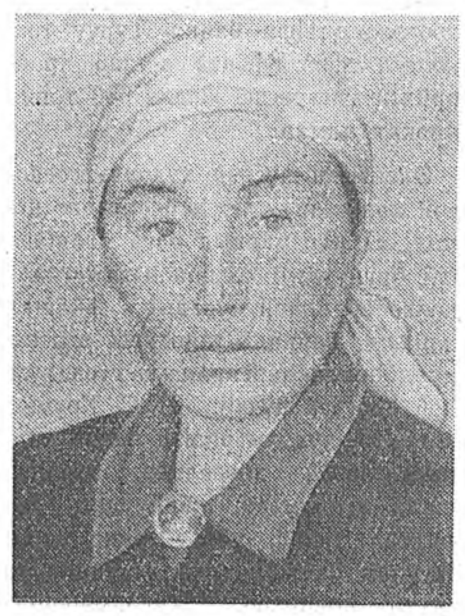
Дабаа дабажа, Хуурлигай талада оромсоор малай ябадаг субаса зүргэнүүд зурылдана. Бэлшээридэ гараха, бусахадаа саһан дээгүүр малай зураглажархиһан сарья сараанууд энэ талын ажамидаралые гэршэлнэ. Сабшалангай талмай дээгүүр тараагдаһан аргалай обоохойнуудаар тухайлхада, малшадай байра дүтэлһэн хэбэртэй.

Гэрэй урдахи сэргэдэ буугаад, морёо уяжа байтарнай, 5—6 наһанай хүбүүхэн гаража ерээд:— Та эжыдэ хэрэгтэй гүт? Эжы дал соо, ажалдаа байна. Морёо абаад ошыт. Би мори унажа шадахалби даа, зундаа хээр морёороо мал тэхэрюулдэг һэм. Мүнөө хүйтэн болоод, муу байна,— гэхэ мэтээр байха бүхыгөө баран хөөрэжэрхибэ. Хүбүүхэндэ морёо унуулаад, хорёогой захада ошоходомнай, Бадма Дулмаевна Шагжеева томо шаргада сар хүллэнхэй, дал соо ури хохир оруулаад, тараажа байба. Дал соонь дулаан, сэбэрхэн. Газаахи хэдэн таһалга хорёогой нэгэн соо жэжэшэг арбаад буруу үбһэ эдин мөөрэлдэнэ. Тухайлхада, ямар нэгэн шалтагаанаар бэлшээридэ гараадүй юм хэбэртэй.

— Гэртэ орогты, би эдэ жэжэ буруунуудые уһалжа, бэлшээжэрхёод дары ерэхэб. Колхознигуудһаа худалдажа абахада томошье, жэжэшье буруунууд дайралдадаг даа. Эдэниие таарууггаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ, бэшэнһээнь хойнтуулангүй—нэгэ адли томонууд болгожо тушаадагби. Тиимэһээ наранай һайн «халатар» хорёо соо илгажа үбһэ үгөөд, һүүлээрнь бэлшээнэбди,—гэжэ нүхэр Шагжеева хөөрэбэ. Бэсэр жэжэшье һаа, хүсэ һайнтай буруунууд эзэеэ танаад, хубсаһа, гарыень долёоно, оодоролдоһоор уһандаа ошоно.

Бадма Дулмаевна хүйтэн үглөөгүүр жэжэ буруунуудтаа бүлеэдхэһэн уһа хужарлаад уулгадаг байба. Игаабари байгаа һаань, булагһаа сэхэ уһалдаг. Талаан болоходоо, энэ үдэр Бадма Шагжееватай хамта хүдэлдэг залуу малшан Галина Бабалаева малаа адуулхаа ошоһон байгаад, нам һуужа, удаан хөөрэлдэбэбди.

— 1935 ондо колхозой правлениин дурадхалаар һубай мал адуулхаяа абаһан байгааб. Тэрэ сагһаа хойшо нёдондо жэл болотор эжытэеэ ходо мал адуулаа гээшэбди. Түрүүшээр мал харууһалха дүй дүршэлөөр бага байгаа һэм. Толгой хороонгүй ондо оруулаал һаа, болоо гэжэ һанагша бэлэйб,— гээд Б. Шагжеева захална.

Нютагайнь зоной хөөрэлдэхые дуулахада, Бадма Шагжеева мал адуулха дүй дүршэл ехэтэй болоһон, шадамар хүн янзатай. Хараһан малынь жэл бүри тарганаар, бага тэжээл эдеэд ондо ородог, тоо толгой хородоггүй юм. «Хэшэгтэй гартай хүн даа» гээд колхознигуудынь магтадаг.

1942 ондо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ, колхозой ажахын гол һалбари — мал ажал бэрхэтэй байдалда ороод байба. Тэрэ үеэр Бадма Шагжеевае колхозой түрүүлэгшын орлогшо болгоод, мал ажал даалгаһан юм. Һүүлээрнь нэгэ жэлэй үнгэрөөд байхада, артелиин ОТФ, МТФ даагшаар томилогдоо һэн. Бадма Дулмаевна эндэшье эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлжэ, Эхэ орондоо мяха, һү, нооһо, арһа тушааха колхозойнгоо түсэбые холо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. 1945 ондо Бадма Дулмаевнагай гүйлтые хангажа, мал адуулха ажалда дахинаа оруулһан юм.

Энээхэн тодорхой, богонихон намтарһаань харахада, 24 жэлэй туршада мал ажалһаа нэгэтэшье холодоогүй хүдэлжэ байнхай. Теэд хэды шэнээн ехэ ажал, оролдолго гаргагдаа гээшэб, хэды мянган толгой мал үсхэгдөө гээшэб! Ёһотойл тэсэбэри ехэтэй, һанаһандаа хүрөөгүйдөө болидоггүй, мал ажалай мастер гээшэнь болоһон, урагшаа һанаатай хүн даа.

1957 ондо хүсэ шадалаа һуларад гэһэн 150 толгой хашарагуудые хэдэн гүүртэһээ суглуулжа абаһан байха. Тэдэнэйнь дунда томошье, жэжэшье, дунда, дундаһаа доошошье хүшэтэй, «үргэмэлшье» хашарагууд тудалдаһан байгаа. Теэд шадамар малшан туладаа, тэдэниие хараад зоригоо мүхөөгүй. Шадал тамираарнь илгаад, бүхы арга дүршэлөө хэрэглэн, үнгэрөөшэ зун бултыень дундаһаа дээшэ, тарган хүшэтэй, томо бэетэй болгоод, гүрэндэ тушааа. Тэдэниие 1958 оной туршада һайн бэлшээридэ адуулжа, сүүдхэ бүри нэгэ нэгэнэйнь амидын шэгнүүрые 800 граммаар нэмээгээ юм.

Мүнөө нүхэр Шагжеева 150 буруу харадаг. Зун, намарай сагта бэлшээри, харууһыень зүбөөр эмхидхэжэ, һайн хүшэ абхуулһан малынь мүнөөшье тарган тобирнууд.

Дуугайхан һууһан Бадма Шагжеевагай эжы — Дулма хүгшэн дороһоо һанаа алдаад: «...хөөрхэй, энэ басаганайнгаа түрэхэдэ, яажа тэжээхэ бэлэйб гээд һанаам зобоо һэн. Тэрэ жэлдэ хубисхал боложо, хаанай засаг унаа гэһэн гайхалтай үгэнүүдэй тарахада, баянай барлаг ябаһан би юушье ойлгодоггүй байгааб. Засаг түрые үгытэй хүнэй үринэр, угайдхадаа, эхэнэрнүүд хүтэлэлсэхэ юм гэжэ ой ухаандам ороогүй бэлэй. Мүнөө ямар золтой, жаргалтай үе гээшэб! Яагаа һайхан, тэниглэн байдал гээшэб!» гээд баярлаһандаа бахардашоод һууба.

Совет засагай тогтоһон жэлдэ түрэһэн ганса басаганайнгаа засаг түрые хүтэлэлсэхөөр республикын Верховно Соведэй депутат боложо һунгагдахань гэжэ дуулахадаа, бахардаашье аалам.

Мүнөө Бадма Шагжеева КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ малаа тобир тарган, гарзагүйгөөр байлгаха, 50 центнер үбһэ алмажа, һаалиин малда үгэхэ гэһэн уялгаяа нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэзд, съездын гаргаһан тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилбэ.

— Гол түлэб мал ажалтай манай колхоз долоон жэл соо тарган мяха тон ехээр абадаг болохо аргатай. Энээнэй тулада бидэ малшад үнэн зүрхэнһөө оролдолго хэшээл гаргажа хүдэлхэ ёһотойбди. Өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө эмхидхээд, абаһан уялгаяа ходо уридшалан дүүргээ һаа, амжалта түйлахамнай лабтай. Манай нютагайхид үе напаараа мал адуулжа ябаһан зон туладаа энэ хүдэлмэреэ бүри һайнаар эмхидхэхэ шадалтай, — гэжэ нүхэр Шагжеева хөөрэнэ.

Бадма Шагжеевагай хүдэлдэг Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд һунгуулиин № 63 Санагын округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ хамтынгаа суглаан дээрэ артелиин эрхим малшан Бадма Дулмаевна Шагжеевае нэрлэжэ, тон ехэ этигэл найдабари үзүүлээ.

Д. Аюшеев.

В. Г. Шульгин, М. П. Кавелин һунгагшадтаяа уулзаба

Зэдын аймагай центртэхи Культурын байшанда һунгагшад олоороо сугларжа, РСФСР-эй болон БурАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадта кандидадууд В. Г. Шульгинтай, М. П. Кавелинтэй уулзаба.

Үгэ хэлэгшэ хүн бүхэн КПСС-эй XXI ээлжээтэбэшэ съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр омогорхон, түрэл оронойнгоо саашанхи гэрэлтэ замые магтан хөөрэнэ.

— Совет арад засагайнгаа дээдэ зургаанда эгээл түрүү, эрхим хүбүүд, басагадаа эльгээдэг заншалтай,— гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Шульгин Василий Григорьевичын этигэмжэтэ нюур нүхэр Лысов хэлэбэ. — Манай кандидат нүхэр В. Г. Шульгин эрхимүүдэй эрхим, ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагшадай нэгэниинь мүн. Саашадань нүхэр Лысов Василий Григорьевич Шульгинэй ажал хүдэлмэриин амжалта тухай тодорхойгоор тогтожо хэлээ.

— 1959 оной мартын 1-дэ нэгэн хүн шэнгеэр манай түрүү хүнүүд— коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэе,— гэжэ этигэмжэтэ нюур нүхэр Лысов үгэеэ түгэсхөө.

Трибуна дээрэ Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Михаил Поликарпович Кавелинэй этигэмжэтэ нюур нүхэр С. И. Шишмарев гаража, М. П. Кавелинэй ажал-ябуулга тухай тогтожо хэлэхэдээ, нигэжэ мэдүүлбэ:

Кавелин Михаил Поликарпович бага наһанһаа хойшо ажал хүдэлмэри хэжэ дадаһан, ямаршье даалгабариие дүүргэжэ һураһан, арад зоной үнэн, сэхэ хүбүүн мүн. Түрэл партиингаа уряагаар дөө ажахые хүгжөөхэ хэр... эршэмтэйгээр хабаадалсажа, ко... хозой үйлэдбэриин шада... хүтэлбэрилэгшэнь боложо ша... Партиин XX съездын нэрэмж... колхоз һүүлэй табан жэл соо... хэр Кавелинэй хүтэлбэри доро... һаалгые 4 дахин, нооһо хайшал... 2, 6 дахин, мяха үйлэдбэрилгые... дахин нэмээжэ, мүнгэн олзо д... доо 4 миллион түхэриг хүрг... байна. Нүхэр М. П. Кавелин... гагшадай найдабариие харюу... шадаха хүн.

Удаань үгэ хэлэһэн XX партс... дын нэрэмжэтэ колхозой парто... низациин секретарь нүхэр Ка... нин, райвоенкомадай ахалагша о... цер нүхэр Плеханов, агроном... быгин, дунда һургуулиин багша... нүхэд Цыбикова, Жигмытов, ДЭУ-гэй хүдэлмэрилэгшэ Н. С... манова, ВЛКСМ-эй айкомой хү... мэрилэгшэ нүхэр Назарова гэ... депутадта кандидадууд тухай... луунаар хэлээд, 1959 оной мар... 1-дэ нүхэд В. Г. Шульгин, М. Кавелин гэгшэдэй түлөө дуугаа... хыень сугларагшадые уряалаа.

Һүүлээрнь РСФСР-эй Верхо... Соведэй депутадта кандидат В. Шульгин, БурАССР-эй Верхо... Соведэй депутадта канди... М. П. Кавелин гэгшэд... абажа, тэдээндэ этигэл... дабари үзүүлжэ, гүрэнэй... зургаанда дэбжүүлһэнэйнь т... һунгагшадта халуун зүрхэнэй б... халан хүргөөд, саашадаа арад... ной ажана байдалай түлөө... сэхээр тэмсэхэ байһанаа һу... шадта мэдүүлээ.

Б. Чагдур...

Кандидадтаяа уулзаба

Февралиин 12-то Кяхтын аймагай Усть-Киран тосхоной ажалшад Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Николай Будеевич Иринчеевтэй уулзаба.

Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Павлов уулзалгада зорюулагдаһан ажалшадай суглаа нээжэ, этигэмжэтэ нюур нүхэр Тубановта үгэ үгэнэ.

Нүхэр Тубанов дэлгэрэнгыгээр үгэ хэлэжэ, депутадта кандидат Н. Б. Иринчеевэй үнэн сэхэ ажалаараа аймагай ажалшадай, илангаяа колхознигуудай дунда хүндэтэй боложо, республикымнай засагай дээдын органдо һунгагдахаар этигэл найдабари олоһон тухайнь хэлэбэ.

Һунгалтын үдэр колхозно үйлэдбэриие шадамараар ударидагша Николай Будеевич Иринчеевэй түлөө бултадаа нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень нүхэр Тубанов һунгагшадые уряалаа.

Үгэ хэлэһэн нүхэр Щербаков мартын 1-дэ манай округой һунга... бултадаа нэгэн һаналтайгаар к... мунистнууд болон партийнаб... хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидат нү... Н. Б. Иринчеевэй түлөө дуугаа... хэ гэжэ мэдүүлбэ.

Суглаан дээрэ һунгагшад... Гылыков, Коробкова, Асеев, ...жеев, Черноярова болон бусад х... хүнүүд үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь депутадта канди... Николай Будеевич Иринчеев... гагшадта колхозойнгоо мал ажи... хүгжөөхэ, орооһо тарянай үрг... дээшэлүүлхэ тушаа ямар хэм... ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ... һаниие хөөрэжэ үгэбэ. Мүн һу... шадайнгаа захяа даабариие д... гэхын түлөө саашадаа бүхы... шадалаа гамнангүй ажаллаха... жэ мэдүүлээ. Тиигээд иимэ ехэ... гэл найдабарида хүртэһэнэй... түлөө нүхэр Иринчеев һунгагш... үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан... гэһэн байна.

Һүүлээрнь суглаанда хаба... шадта һонирхолтой кино хару... даа.

Н. Павло...

Даруухан зантай бригадир

Мантан томо барилгын дунда ороод ябахадань, «энэ хэзээ дүүрэхэ барилга гээшэб», «ямар хүнүүдтэй хүдэлхэ ха биб, тэдэнэр намайе ямараар угтахань хаб?» гэхэ мэтын бодолнууд Ильягай досоо ороно. Эндэшье, тэндэшье модо, шулуун, хирпиисын түгдэрхэйнүүд, элһэ шорой обоолоотой. Тэдэнэй дундуур шоройлдожо хаташанхай шаралзаа, элдэб бог, хаядаһанууд, тойроод хон-жэн байдал—эдэ бүгэдэ һанаандань таарабагүй.

Хүдэлжэ байһан хүнүүдынь хаана гээшэб?

Шагнаархаһаар байтарнь холо саана хүрзэ, лоомой ханхинаха, хүнүүдэй хүхюутэйгээр энеэлдэхэ абяан үлэ мэдэг дуулдахадал гэбэ. Уданшьегүй тэрэ согтой сортоотойгоор ажаллажа байһан хүнүүдэй хажууда хүрэжэ ерээд байгаа һэн. Удаахан саг соо бэдэржэ, барилгын участогай начальнигые олобо. Олон үгэгүйгөөр: «тёс палаахануудяаха аргагүй хэрэгтэй. Пилораматай аад, тэрэниие хүдэлгэхэ хүнгүй байнабди» гэжэ начальник хэлээд, урдаһаань сэхэ хаража:

—Шадаха гүш?—гэбэ.

—Шадахаб...—гэжэ Илья харюусаба.

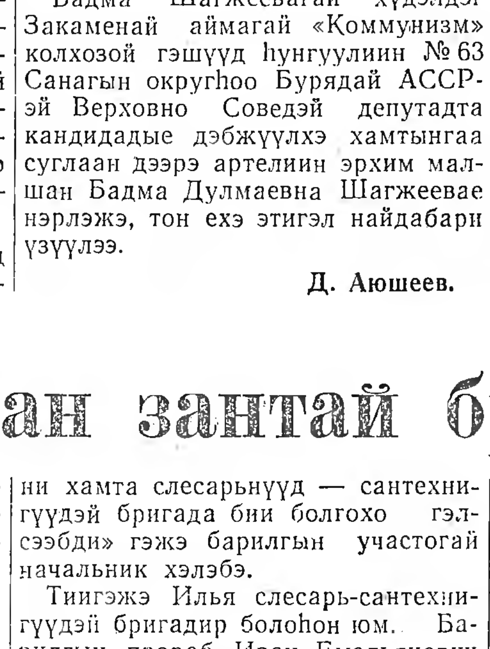
Тиигээд тэрэ үдэртөө Илья Сушков хэрэглэгдэнгүй хэбтэһэн пилорамые «носожо» захалаа бэлэй. Үдэр ерэхэ бүри бригададань хүнүүд нэмэжэл байба. Хэдыхэн хоноод пилорама тодхогдожо дүүрээ һэн. Тиихэтэй хамта машинанууд һубарилдан, бүдүүн гэгшын бревнонуудые зөөжэ, хюрөөгэй шэнхинэһэн абяан дүтэ тойронхи хада ууланнуудаар сууряатажа захалаа. Пилорамын хүдэлжэ захалхатай хамта барилга дээрэ бүри хүхюутэй, хүнүүдшье наада зугаатайгаар, дуутай шуутайгаар ажалладаг болобо.

Модо хюрөөдэжэ байһан Сушковой бригадынхид түрүүшын үдэрһөө даабаряа үлүүлэн дүүргээд захалаа. Тиигэһээр байтар барилгын хүдэлмэри бүри үргэдэжэ, бүри олон тёс, палааханууд хэрэгтэй болоо. Сугтаа хүдэлдэг хүбүүдтэеэ хамта Илья сагай ошохые, үдэрэйшье үнгэрхые обёоронгүй, эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа байба. Тээ бүрүүл болохын урда тээ: «Хүрөө даа, хүбүүд, гэртээ ябая. Хүдэлмэриимнай саг дүүрэһээр үни болоо юм байна» гэжэ бригадирай хашхархань хюрөөгэй хахинаан дундуур дуулдадаг байгаа. Хэдэн зуун, хэдэн мянган тёс, палаахануудые, брусуудые хюрөөдэжэ, ябталжархиһан хүбүүд баяртай, омог дорюун алхалалдаһаар гэр гэртээ тарадаг һэн.

Үдэр хоногууд үнгэржэл байна Барилгашадтай, илангаяа пилорамын дэргэдэ сугтаа хүдэлжэ байһан нүхэдтэеэ Илья үни хада танилсан дадаа. Торхын бодоһоной һүүлээр барилгын хүдэлмэри улам үргэдэжэ, элдэб олон мэргэжэлтэд —монтажнигууд, арматурщигууд, слесарь-монтажнигууд хэрэгтэй болобо. Элдэб ура нарин хүдэлмэри хэжэ байһан мэргэжэлтэдэй хажуугаар ябахадаа Илья заримандаа тэдээндэ атаархадагшье, һонирходогшье байба. «Эндэ ажаллажа байхадаа нэгэ мэргэжэл оложо абадаг һаа...» гээд һанадаг һэн ха.

Нэгэтэ Сушковые контородо дуудуулаад: «Зай нүхэр, һайнши даа, ехэ хүдэлмэри хэбэ, туһалба гээшэш. Ингээд ондоо ажалда, бүри шухала хүдэлмэридэ ябаха болобош—сугтаа хүдэлдэг хүбүүдтэйшни хамта слесарьнүүд — сантехнигүүдэй бригада бии болгохо гэлсээбди» гэжэ барилгын участогай начальник хэлэбэ.

Тиигэжэ Илья слесарь-сантехнигүүдэй бригадир болоһон юм. Барилгын прораб Иван Емельянович Ануфриевта заалгажа, туһалуулжа байгаад, модо хюрөөдэгшэд шэнэ мэргэжэлдэ һуража захалба. Илья хэдэн ном оложо, тэдэнээ үдэшэ бүри уншадаг, ойлгоһон юумэнүүд тухайгаа нүхэдтөө хөөрэжэ үгэдэг, ойлгогдоогүй юумэнэй дайралдахада прорабтаа гү, үгышье һаа инженер, технигүүдтэ хандажа, заатагүй мэдэжэ абадаг байһан юм. Теэд ямаршье ном соо бэшэгдээгүй, уридшалан һанагдаагүй, дайралдаагүй нилээд олон юумэ ушардаг байба. Тиихэдэнь өөһэдөө бодожо үзэхэ, уран гартай, ухаансар бэрхэ байһанаа туршаха хэрэгтэй болодог байгаа.

Бэрхэшээлнүүдэй, ойлгогдоогүй юумэнүүдэй хэды дайралдабашье, оролдосын, урма зоригой хүсөөр сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ хамта Илья сэбэршье, муухайшье уһанай гоожохо соргонуудые хойно хойноһоонь тодхожол, тодхожол байба. Үдэр ерэхэ бүри тэдэнэр дадал оложо, зоримгойгоор ажалладаг, түбһэн юумэнэй түлөө прорабаа бэдэрээд гүйлдэхэеэ болибо.

Тэрэ үедэ уһанай ябадаг түмэр соргонуудые түүдэгэй гал дээрэ уяраажа, нугалдаг байһан юм. Саһан дээрэ, хүйтэн газарта аһаажа ядан ядан түүдэг носоохо бүридөө Илья соргонуудые ондоогоор—гал дээрэ уяруулалтагүй нугалдаг болоо һаа гэжэ бододог, шэбшэдэг байгаа. Иигэжэ сорго нугалхада удааншье, түбэгтэйшье гээшэнь аргагүй. Теэд соргонууд шанараашье гээдэг бшуу. Тиигэжэ байтараа нэгэтэ «түүдэг носоонгүй, хөөргын галаар хэрэгтэй газартань улайлгаад нугалхада яахаб» гэһэн бодол тэрэнэй досоо оробо ха. Энэ бодол тухайдаа Ильягай хэлэхэдэнь, прораб ехээр һайшаажа, хайшан гээд соргонуудые хөөргын галаар улайлгаха тухайда һайнаар заажа, хэлэжэ үгөө. Нэгэ юумэ хэхэ гээ һаа, үсэд нэтэрүүгээр носолдон, яабашье хойнонь гарадаг Сушков үдэшэндөө үлэжэ байгаад, тусхай хөөргэ дархалжа захалба. Унтаха, эдеэлхэеэ мартажа ажаллаһанай ашаар хэдэхэн хоногой үнгэрһэнэй һүүлээр дархалһан хөөргэеэ Илья нүхэдтөө харуулаа һэн. Түргэн саг соо суглуулан, ондоо газарта абаад ябашахаар хөөргэнь ямаршье буладые, түмэрые улайлгаха, ажа... һураггүй хүнгэдхэжэ үгэхэ бай... Энэ хөөргын ашаар бригадын... лай бүтээсэ улам дээшэлжэ,... хүдэлмэринь хододоо һайн ш... тай байдаг болобо.

Бүхы барилгашадай Сушк... баясхалан хүргэһэншье гээшэн... ха аргагүй. Баясхаланшье я... барилгын хүдэлмэриин үргэл... хэнь Ильяда шухала ба... Нүхэдэйнгөө баясхаланда хүр... гээшэ һайн лэ юм аабза. Т... бэшье Илья өөр тухайнь ехээр... сэхэ, магтахада дурагүй хүн к...

«Илья Кириллович ёһотойл... гартай хүн байнаш даа: шини... дахагүй юумэн гэжэ үгы» гэж... гэтэ сугтаа хүдэлдэг нүхэр... хэлэхэдэ, бригадир дураа гүй... —Бултал адлибди. Юрэдөө б... һөөш дутангүй, үлүү шууяаш т... гүй, зон нүхэдэйнгөө дунда, з... жиирээр ябадаг хүм,—гэжэ х... саа һэн гэдэг.

Суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ х... Илья Сушков иигэжэ оролдо... гоор, хүсэ шадалаа гамн... ажаллажа байдаг юм. Фабр... барилгада ерэһэнһээ хойшо... гадын хүдэлмэришэд хоёр-г... мэргэжэлтэй болоо. Илья өөрө... мүн суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө... гэжэл шадабари дээшэлүүлхы... лада оролдожо байдаг.

Олоной хэрэгэй түлөө ходо... дожо, һанаагаа зобожо яб... түбшэн даруухан зантай бри... —коммунист Илья Кирил... Сушковые Кяхтын ээрэлгын т... тажна фабрикын хоёрдохи у... гай барилгашад Бурядай АСС... Верховно Соведэй депутадта... дидадаар дэбжүүлһэн байна. ... дэйнгөө этигэл найдабариие... Сушковой харюулханшье лаб...

Ал. Клим...

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэрие олониитэдэ ойлгуулха

Манай колхозой партийна органи[за]ци, правлени ажахынгаа эгээл [ху]рдэнги һалбарие—һү һаалние [ү]ргашань татаха гэжэ шиидэһэн [бай]на. Энэ зорилгоор колхозойнгоо [ал]дар һаалишадта, малшадта [ур]матайгаар хандаһан байгаабди. [Па]ртиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй те[зи]сүүдтэй танилсаад байхадаа, нэ[гэ]дэхи фермын һаалишад энэ жэл[дэ] һү һаалгаар гээгдэлһээ гараха [зо]рилго табиһан юм. Үнгэрэгшэ жэ[лэй] декабрь, мүнөө жэлэй январь [һа]рануудта үнеэн бүриһөө 150 литр [һү] һааха уялга абаһан байгаабди. [Ти]игэжэ 1958 онойхитой жэшэбэл, [мү]нөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 500 [лит]р һүн ехээр һаагдаха болоно. [Ф]ермын түрүү һаалишан М. А. [Ива]нова үнеэн бүриһөө һарын 250 [лит]р һү һааха уялга абаа һэн.

Иигэжэ литр һүн бүхэнэй түлөө [тэм]сэжэ эхилһэн байна. Партиин [XX]I съездын нээгдэхэ үдэр мүры[сөө]нэй дүн гаргагдаад, дунда зэр[гээ]р үнеэн бүриин 165 литр һүн һа[аа]н бүхэндэ һаагдаһан байгаа. Му[н]хи М. А. Ивановамнай үнеэн бү[риһ]өө 273 литр һү һаагаа. Эдэ һаа[ли]шадай үүсхэлые колхозой ондоо [бүх]эр фермынхид халуунаар дэмжээ. [Тэд]э бүгэдын ашаар байгша оной [янва]рь һара соо нёдондо жэлэй энэ [үе]нхиһээ нэгэ хахад дахин ехэ һүн [һа]агдаа.

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэ[ри]е колхозник бүхэндэ ойлгуулха [за]дачые колхозой партийна органи[заци]ин үмэнэ табигдаба. Колхозни[гууд]ай дунда бадарһан үүсхэл эдэб[хи]е саашадань улам дэлгэрүүлхэ [ёһ]ала байна. Партийна суглаа [үнгэ]рөөжэ, ойлгууламжын хүдэлмэри [ябу]улха элидхэлшэд болон агита[тор]нуудые ажахын һалбари бүхэндэ [ху]ла һэмди. Тиигэһэнэй һүүлээр бригаданууд болон фермэнүүдээр митингнүүд үнгэргэгдөө. Колхозой түрүүлэгшэ П. Я. Кречетов, зоотехник И. И. Бальчугов, агроном В. А. Кречетов тэндэ элидхэлнүүдые хэһэн байха. Үгэ хэлэһэн колхознигууд съездын шиидхэбэрие нэгэн дуугаар һайшаахатаяа хамта, энээнэй урда тээ абаһан уялгаяа дахин хаража үзээ. Жэшээнь, 1000 центнер мяха абаха гэжэ хараалһан аад, 1250 центнер абаха, хонидой тоое 16 процентээр олошоруулха, ороохото таряанай ургасые гектар бүриин 10 центнертэ, кукурузын—250 центнертэ хүргэхэ гэлсэбэ.

Манай партийна организациин агитаторнууд мүнөө участогуудтаа гаранхай хүдэлжэ байна. Шэнэ долоон жэлэй түсэбые гоёон зураглаад, монтаж болон лозунгнуудые һиилээд, хүн зондо ойлгуулжа захалаа.

Гэхэ зуура партийна организациимнай хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Манай колхоз аймагай центртэ һууржалтай юм. Ойлгууламжын хүдэлмэридэ багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, алба хаагшадые олоор хабаадуулжа боломоор аад, тиимэ юумэ хэгдэнэгүй. Аймагай эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд манайда ерэжэ нэгэшье элидхэл хэнэгүй.

Партиин съездын шиидхэбэрие хүн зондо ойлгуулха гээшэ харюусалгатай, бүгэдын хүсөөр хэгдэхэ ёһотой хэрэг мүн. Энэ хүдэлмэридэ хүнүүд олоор хабаадуулагдаха зэргэтэй. Тиигээл хада съездын шиидхэбэрие бүхы колхознигуудта ойлгуулжа шадаха байнабди.

В. Ломухин,
Ториин «Коммунизм» колхозой партийна организациин секретарь.

[Х]ҮНДЭТЭ НЭРЭЕЭ НАРИНААР САХИНАБДИ

Манай бригадын гэшүүд «Коммунистическэ ажалай бригадын» хүн[дэтэ] нэрэ зэргэдэ түрүүшын ээл[жэ]дэ хүртэһэн юм. Эдир залуу, [ко]мсомолой гэшүүн Юрий Филип[пов] бригадыемнай хүтэлбэрилнэ. [Ма]нхиһөө бүридэһэн манай брига[дын]хид «ЯАЗ-204» маркын маши[нан]уудай моторнуудые хабсарга[на].

[Га]ргаһан продукцимнай бүхы [сай]н һайн дээрэ тоологдодог бай[на]. Хэрбээ моторнуудай дутагдал[тай]гаар заһагдаа һаань, бидэнэр [тэ]ды хэмжээ абажа, дутагдалыень [за]һадаг байнабди. Коммунисти[ческ]э бригадын нэрэ зэргэтэй бо[лохы]н түлөө мүрысөөндэ оролсоод, [аба]һан уялгаяа бүхы дээрэнь дүүр[гэжэ]э байнабди. Абаһан уялгынгаа [һар]а һара бүри түсэбһөө гадуур [10] мотор заһабарилнабди. Сле[сарь] бүхэн моторнуудые хабсарга[ха] ажалые бүхы дээрэнь шудална. [Эн]энэй ашаар хүн бүхэнэй харюу[сал]гань улам дээшэлээ. Манай бри[гад]ын гэшүүд һайнаар ажаллахын[гаа] хажуугаар эрдэм мэргэжэлээ үргэлжэ дээшэлүүлхые оролдоно. Владик Аникин, Женя Янтыров лесотехническэ техникумдэ һуралсана. Би хүдөө ажахын техникумдэ һуранаб. Вася Цапало, Володя Налетов техническэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Тэдэнэр һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэдэ хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида орожо, юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ юм. Манай бригадир дээдэ һургуулида орохоор бэлэдхэжэ байна.

Ажаллаха, һурахынгаа хажуугаар ниитын ажалда хабаадалсадаг байнабди. В. Аникин агитатораар хүдэлхэ зуураа, партиин XXI съездын материалнуудтай, мүн тэрэшэлэн һунгуулиин материалнуудтай хүдэлмэришэдые танилсуулна. Женя Янтыров цехынгээ газетэ гаргалсадаг юм. Юрий Филиппов комсомолой комитедэй бюрогой гэшүүнээр һунгагданхай. Бидэнэр сүлөөтэй сагтаа уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадалсанабди.

Н. Демин,
«Механлит» заводой моторно цехын слесарь, коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүн.

НҮХЭД ХОНИШОД, МЭРГЭЖЭЛТЭД! Хурьгадые нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлхэ хэрэг танай гарта

Түрүү отарануудта

Колхоздомнай хонид түлэг хурьгалжа байна. Үнгэрһэн һарада 1919 хурьгад абтаа. Эхэ хонидой бүхы долоон отара сооһоо ахалагша хонишод Тамажан Бадмаевич Будаевай, Гуржап Будацыренович Сахияевай бригаданууд эрхим һайн үрэ дүн туйлаа.

Т. Б. Будаевай отарада 453, Г. Б. Сахияевай—592 толгой эмэ хонин бии. Тэдэнэр хонидоо эдеэлүүлхые эртэ гаргадаг, орой хотондоо оруулдаг. Тиимэһээ хонидынь тобир тарганууд, хурьгануудыншье шэрхи, һайнуудаар түлжэнэ. Ахалагша хонишон Т. Б. Будаев—92 хурьга, эхэнэрынь—Цырма Харацаевна январьда 100 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Хонишон Гармацу Нимаева 106 хурьга һайнаар мал болгожо байнхай. Тэрэшэлэн ахалагша хонишон Г. Б. Сахияевай бригада гурбан зуу гаран хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэ.

Энэ хоёр отарын хонишод яагаад иимэ һайн үрэ дүн туйлажа байнаб? Эгээн түрүүн отарын хонишод ехэ эбтэйнүүд, партиингаа табиһан зорилгонуудые һайнаар ойлгожо, бүхы һаналаараа зоригтойгоор, оролдосотойгоор ажалладаг. Нёдондонһоо эхилжэ хонишоднай хурьгануудые кошарна-базова аргаар түлжүүлдэг болоо. Энэ түрүү аргые зүбөөр хэрэглэжэ шадаһан лэ хонишод түрүүшүүлэй зэргэдэ гарана. Жэшээлхэдэ, Т. Б. Будаев даабаринуудые оролдосотойгоор дүүргэжэ, 4—5 хоног соо нарай хурьгануудые эхэтэйнь хамта амяаран байлгадаг, мүн тэдэниие хүхүүлхынгээ урид хонинойнгоо уурагыень һаадаг, хурьгалһан хонидойнгоо дэлэнгэйнь нооһо хайшаладаг. Мүн һүниндөө хонидые бодхоожо, нарай хурьгануудые хүхүүлдэг юм. Иимэ оролдосотойгоор харууһалхадань хурьгад дорюунаар түлжэнэ.

Эдэ хоёр түрүү отарада хэдыдэшье ерээ һаа, газаань модоной шэлбүүһэн обоо хүбөө байжа байха. Харин бусад ахалагша хонишод эдэ мэтын ажалые хэрэгсээдэггүй. «Модоной шэлбүүһэ асарха арга сүлөөгүйбди» гэхэ мэтын шалтагаан урдаа баридаг. Зарим газарта кошарно-базова аргаар хурьгадые түлжүүлхэ гурим баримталагданагүй. Нарай хурьгатай хонидынь бэшэ хурьгалһан хонидтоёо хамта ехэ хашаанда байлгагдадаг. Тиимэһээ олон хонин хурьгаяа танихашьегүй, хүхүүлхэшьегүй байдаг. Иимэ ушарһаа нарай хурьгад заримдаа эхээ олонгүй, хүсэд хүхөөшьегүй байжа болохо бшуу. Энээн дээрэһээ боложо олохон хонишод, илангаяа залуу хонишод хурьгадые үхүүлээ. Мүнөө зарим шадабаригүй хонишодынь һэлгэгдээ.

Колхозой партийна эхин организаци залуу хонишодойнгоо дунда һуралсал эмхидхэжэ, политическэ хүдэлмэри ябуулжа, тэдэнэй хүдэлмэрие һайжаруулхые оролдоно.

Д. Будажапов, Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизациин секретарь.

Бичурын совхозой хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 125 хурьга түлжүүлээд, байгша ондо 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абаха гэжэ шиидээд оролдосотойгоор ажаллажа байнхай. Совхозой главна зоотехник Анна Григорьевна Сахарова отаранууд дээгүүрээ ходо ябажа, хонишодто бодото туһаламжа хүргэдэг. Тиимэһээ шэнэ түлнүүдынь гарза хоролтогүйгөөр томо божо байна.
Зураг дээрэ: нүхэр Сахарова хурьгашадай ажалые шалгажа байна.

А. Борисовай фото.

Хурьгадые түрүү аргаар түлжүүлнэ

Бүри халуун намар байхада Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид үбэлэй хурьгадые абахаяа бэлдэжэ эхилһэн юм. Эхэ хонидой үбэлжэхэ газарнуудта үбһэ тэжээл зөөгдэһэн, хони хурьгадай байранууд һэльбэн заһагдаһан, дулаалагдаһан байгаа. Намартаа хонидоо мяхажуулан таргалуулжа, хүшэ тамирыень һайжаруулхын тулада хонишод ехэ оролдолго гаргаа. Тиигээд январь һара соо хонид хурьгалжа, түлынь хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үхэл гарзагүйгөөр абтажа байнхай. Энэ хадаа эртээнһээ һайн бэлэдхэлтэй байһанай аша үрэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Январь һара соо 2000 шахуу хонин хурьгалжа, абтаһан хурьгад гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Үшөө 8000 гаран хурьган абтаха юм.

Комсомол-залуушуулай отарые даадаг хонишон Михаил Сортобоев үбэлэй хурьгадые абалгада илангаяа һайнаар бэлдээ һэн. Хони, хурьгадайнгаа хуушан байрануудые һайса заһабарилһан байгаа. Тиигээд январь һара соо 200 гаран хонид хурьгаланхай. Мүнөө хонидынь хүшээ табяагүй, хурьгадшье тобир һайнаар түлжүүлэгдэнэ.

Эндэ хони хурьгадай харууһа, эдеэлүүлгэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Хурьгалхаа дүтэлһэн, һая хурьгалһан хонид илангаяа һайнаар эдеэлүүлэгдэжэ байдаг. Хонин бүридэ үдэртөө 150—200 грамм талха таряанай зүйл үгтэдэг. Хонидой байра соо сэбэр, хуурай, дэбдихэрынь ходо шэнэлэгдэдэг. Эндэхи хонишод хонидые саг сагтань уһалжа, эдеэлүүлжэ, сэбэр агаарта гаргажа байха тухай ехэ анхарал табидаг байха юм. Отарын бүхы хүдэлмэри саг соогоо бүтээгдэдэг. Хонидой олоороо хурьгалжа байха үедэ хонишод үдэр, һүнигүй ээлжээгээр һахижа, манажа байдаг болонхой.

Хонишодой эрилтэнүүдые хангаха тухайда колхозой правлени горьтой анхарал табидаг юм. Хурьга абажа байһан хонишод хэрэгтэй зэмсэг түхеэрэлгэнүүдтэй. Хонидоо гарзалуулангүй, шадал тамирынь һулаауулангүй байһанай, хурьгадые һайнаар түлжүүлһэнэй түлөө хонишод мүнгөөр нэмэлтэ түлбэри абадаг. Хонишодой культурна эрилтэшье һайнаар хангагдана. Газетэ, журналнууд саг сагтаа асаргадажа байдаг, радиоприемнигшье бии.

Кошарно-базова аргаар хурьгадые түлжүүлхэдэ һайн гэжэ эндэхи хонишод хүсэд ойлгоо. Нарай хурьгад арбаад хоногто үдэр, һүнигүй эхэтээ хамта байжа, дуратайдаа садатараа хүхөөд байхадаа түргэнөөр томо болоно. Хурьгадайнь тэнжэхэ томо болохолоор хонид дүтын бэлшээридэ гаргагдажа захалдаг юм. Зүгөөр тэдэ хонидоо үдэртөө байрадань асаржа, хурьгадынь хүхүүлдэг байна.

Хурьгашад оролдосотой һайнаар хүдэлнэ. Комсомол басаган Роза Жамбалова 50-яад. хурьга абаад, нэгэшье толгой гарзалуулангүй түлжүүлжэ байна. Мүн залуу хонишод Б. Сортобоева, В. Бадмаева, В. Жамбалова, М. Сортобоев гэгшэд тус тустаа 30—40 хурьга абаад, һайнаар харууһална.

Колхозой бэшэшье отарануудта түл абалга һайн ябана. Жэшээлхэдэ, коммунистическэ ажалай отарын нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан хонишод (ахалагша хонишониинь Бубей Цыренова) үбэлэй эртын хурьгадые һайнаар түлжүүлнэ. Энэ отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 135 хурьга абаха уялгатай.

Алдарта XXI съездын шиидхэбэреэр зоригжоһон эдэ хонишод шэнэ амжалта туйлахаар бэлэн.

О. Намжилон.

Оролдолгын ашаар

Хориин совхозой дүй дүршэл ехэтэй, бэрхэ хонишон коммунист Батомунко Цыденов өөрынгөө нүхэр Доржохандатай хамта даажа байһан 695 түлгэ хонидоо үнгэрөөшэ зун, мүн намарай һэрюундэ ургамал ногоо, эдеэлсэ һайнтай газарта оролдосотойгоор адуулжа, һайсахан таргалуулжа абаа һэн. Харин мүнөө тэрэнэйнь ашаар тус отарын бүхы зуһаг хонид энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ тобир тарган ороһон аад, ехэ хүйтэн соогуур шадал тамираа табяагүй, яһала һайнууд зандаа үбэлые үнгэргэжэ байна.

Энэ отарынхид Хүйтэн Булаг гэжэ нэмэри дулаан, хагда һайнтай бэлшээреэр элбэг гол газарта үбэлжэжэ байнхай.

— Иигээд дулаархада хада майлын саһанай хайлахалаар үбэр газарта зөөжэ, бүри һайн хагдатай газарта хонидоо адуулжа, хүхэ ногоон дээрэ тобир тарганаар гаргахабди,— гэжэ нүхэр Цыденов хөөрэнэ.

Нёдондо хонишон Батомункэтэн хоюулаа оролдосотой һайнаар ажаллажа, түлгэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 2, 7 килограмм нооһо хайшалаад, түсэбһөө гадуур 300 гаран килограмм нооһо абажа, гүрэндөө тушаагаа һэн. Тиигэжэ тэдэнэр 2400 түхэриг нэмэлтэ түлбэри мүнгөөр абаа һэн. Мүн хонидойнгоо шэгнүүрые сүүдхэдээ ехээр нэмээжэ, һайса таргалуулһанайнгаа түлөө баһал 1500 гаран түхэриг абанхай. Тэрээнһээ гадна һара бүри ажалай түлөөһэ горьтойгоор абадаг юм.

Байгша оной хабар бүхы зуһаг хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлээд, ноябрь, декабрь һарануудта хурьгалуулха гэжэ бэлэдхэл хэжэ, эрхим үүлтэрэй хусануудые шэлэжэ илгаад, тэдэнээ һайнаар эдеэлүүлжэ байнхай. Хонишон Цыденовтэн иигээд болохоёо байгаа һунгалтын үдэрые ажал хэрэгээрээ угтахын тула улам оролдосотойгоор ажаллана.

Ж. Бадмаев.

Һубайрһан хонин байхагүй

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Номликов Дабаагай отарынхид нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абахабди гэжэ уялга абаһан байна. Тэрэ уялгаяа урагшатайгаар дүүргэжэ, 100 хонин бүриһөө 136 хурьга түлжүүлээ. Энэ отарын хонишод ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулдаг, һүниндөө хурьгалха хонидоо ходо һахидаг байха юм. Олон ушарта нэгэ һүни 28—29 хурьган абтадаг. Мүнөө эдэнэрэй хүн бүхэниинь 89 хурьга абаад байна. Хурьгадаа эхэтэйнь суг байлгажа түлжүүлнэ.

Ахалагша хонишон Даба Номликов иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай отарада искусственна үрэжүүлгэ һайнаар хэгдээ. Нёдондо июниин 1-һээ манай отарада техник-үрэжүүлэгшэ Виктор Якимович Сизых искусственна үрэжүүлгэ хэжэ эхилһэн юм. Тэрэнэйшье ашань мүнөө гүйсэд харагдаад, һубайрһан нэгэшье хонин байхагүй.

Г. Доржиев.

Һунгалтын үедэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай бэелүүлхэ зорилгонууд

[Р]СФСР-эй, Бурядай АССР-эй [Вер]ховно Соведүүдые, нютагай Со[ведү]үдые һунгаха бэлэдхэл манай [ре]спубликын город болон тосхо[нуу]дта үргэн далайсатайгаар хэг[дэж]э байнхай.

[С]оветскэ Союзай Коммунистиче[скэ] партиин ээлжээтэбэшэ XXI [съез]д дээрэ хэлсэгдэжэ баталагда[һан] долоон жэлэй асари ехэ прог[рамм]ые бүхы совет арадай, бүхы [со]вет хүн түрэлтэнэй угаа ехээр [ха]ран угтажа байха үедэ, поли[тическ]э болон ажалай гайхамшаг [амжа]лтын үедэ һунгалтын бэлэд[хэл] ябажа байна.

[Ма]най партиин түшэг тулгуури [бол]о Соведүүд арад зоной дунда [ажа]хэлэй ехэ хүдэлмэри ябуул[на]. Соведүүдые бүри бэхижүүлхэ, [тэдэн]эй бүхы аппарадые улам һай[жарууу]лха, ажахын-эмхидхэлэй, [куль]турно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэ[риие] үшөө ехээр үргэдхэхэ гээшэ [мү]нөө долоон жэлэй түсэбые ам[жал]татайгаар бэелүүлгын шухала [бол]зол болоно.

[Ажа]лшад болон депутадуудай [эдэб]хитэйгээр хабаадаһанай ашаар [ман]ай Соведүүд хүн зоной куль[тур]на эрилтые хүсэд дүүрэн ханга[ха, ба]рилга ехээр хэхэ хэмжээ[нүүд]ые бэелүүлнэ. Гурбан [жэл]эй соёлой добтолгын соносхог[ша]тай дашарамдуулан, 1958 он[до] манай республикын колхо[зуу]д эмхи зургаануудай хүсөөр 820 һууритай 4 кинотеатр (Нижне-Ангарскда, Заиграйда, Улан-Удэдэ), 28 клуб, 50 культбаза, 16 библиотекэ, 61 улаан булан баригдажа, ашаглалгада ороһон байна. Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоз 250 һууритай 2 клуб, Ториин аймагай Свердловой, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд 150—150 һууритай клубуудые, Кабанскын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 300 һууритай клуб шлакоблогоор, Хандагайтын леспромхоз 250 һууритай клуб бариһан байна.

Гүрэн түрын удхашанартай событинуудые совет арад ажалай бэлэгүүдээр угтадаг гайхамшаг заншалтай болонхой. Һунгалтые угтуулан хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад ажалай вахтада жагсана. Россин Федерациин, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгаха бэлэдхэлэй үедэ культурын эмхи зургаануудай зорилго юуб гэхэдэ, һунгагшадай дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, культурна эрилтэнүүдыень хангаха шухала болоно.

Һунгалтын урдахи үдэрнүүдтэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд—культурын байшан, клуб, библиотекэ болон культбазанууд ниитэ-политическэ хүдэлмэриин центр болохо, һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе бүри дэбжээхэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, долоон жэлэй түүхэтэ зорилгонуудые предприяти, барилга, колхоз, совхоз, РТС бүхэнэй бэелүүлхэ хэрэгтэнь партийна, советскэ органуудта туһалха зорилготой.

Республикын культурын эмхи зургаанууд һунгалтын урдахи кампанида оролсоод, ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байна. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай культурын 17 эмхи зургаанда агитпунктнууд нээгдээд, саг үргэлжын дежурство тогтоогдонхой. Һунгагшад тэндэ ерэжэ, асуудалнуудтаа харюу абана. Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай олохон хүдэлмэрилэгшэд агитатораар ажаллана. Посольскын, Колесовско хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ «Агитаторай булан» бии болгогдоод, Верховно Соведүүдые, ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгаха асуудалнуудта хамаатай номууд, газетэнүүд тэндэнь табигданхай.

Хүрьбын леспромхозой дэргэдэхи уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд һунгалтын урдахи кампанида эдэбхитэйгээр хабаадана. «Победа» колхозой гэшүүдтэ, «Ахта», «Тээгдын» модо бэлэдхэлэй участогуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта концертнүүдые харуулаа.

РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгалгада бэлэдхэжэ, һайнаар үнгэргэхэ гээшэ политическэ тон шухала хэмжээ-ябуулга болоно. Гэхэтэй хамта культурын зарим эмхи зургаанууд мүнөө болотор энээндэ хабаадалсанагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэжэнгын, Бичурын, Хориин аймагуудай культурын зарим эмхи зургаанууд мүртэй юумэ хэнэгүй. Хэтэрхэдээ тэндэхи хүдөөгэй, колхозой клубууд халтад гэхэдээл түлигдэдэггүй, теэд тэндэхи культурын таһагууд һанаа амархан һууһаар.

1959 оной һунгалта совет арадай ажабайдалдахи гайхамшаг событинуудтай тулалдаба. КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлалга бүхы ажалшадай политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтэ үүсхээ.

Манай орондо коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха түсэб—СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб партиин XXI съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаа. Соёл гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаанууд политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ съездын материал үзэхэ ябадалтай нягта холбоотойгоор ябуулха, долоон жэлэй зорилгонуудые, арадай энхэ тэниглэн байдалые улам һайжаруулха, СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, коммунизм байгуулгын программа бэелүүлхэ хэрэгтэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын дүүргэжэ байһан үүргые ажалшадта һайтар ойлгуулха зэргэтэй.

«Һунгалтын Дүримтэй», Советскэ Союзай эрхэтэдэй эрхэ болон уялгануудтай, советскэ һунгуулиин гуримтай һунгагшадые танилсуулха шухала. Тиихэдээ капиталистическэ гүрэнэй байгуулалтаһаа Совет гүрэнэй. ниитын байгуулалтын үлүү һайн байһыень бодото жэшээнүүд дээрэ харуулха, буржуазна демократи гэдэгэй хуурмаг байһые элидэ гарган харуулха шухала.

Үнгэрһэн һунгалтануудай үедэ олоһон баян дүй дүршэлөө культурын эмхи зургаанууд хэрэглэхэ ёһотой. Лекци, хөөрэлдөөнүүдые хэхэ, тематическа, литературна үдэшэнүүдые, һунгалтада зорюулагдаһан асуудал, харюугай үдэшэнүүдые, мүн бусадшье хэмжээ-ябуулгануудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Һунгагшадай үдэшэ, түрүүшынхеэ һунгаха залуушуулай суглаа, депутадта кандидадууд тухай хөөрэлдөө, үйлэдбэриин түрүү хүнүүдтэй, кандидадуудтай һунгагшадай уулзалгануудые клуб, культурын байшан, улаан булан болон культбазануудта эмхидхэжэ байбал һайн. Депутадта кандидадууд тухай агитаци үргэн далайсатайгаар ябуулха шухала. Энэ зорилгоор клуб, культбаза, улаан булан, библиотекэнүүд дотор консультаци эмхидхэхэ, кандидадай портредтэй, богонихон намтартай хуудаһануудые хадаха хэрэгтэй.

СССР-эй, РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Конституцинууд тухай номуудые уншуулха, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаае бэхижүүлгэдэ, советскэ патриотизмда, бусад оронуудтай Советскэ Союзай холбоо барисаае улам үргэдхэлгэдэ хабаатай уран зохёолой номуудаар уншагшадай конференци, литературна үдэшэнүүдые библиотекэнүүдтэ үнгэргэхэ хэрэгтэй. Мүн номой выставкэ нээхэ, һунгагшадай дунда хамтын уншалга эмхидхэхэ шухала.

Культурын байшангуудай, хүдөөгэй клубуудай агитационно уран һайханай, концертнэ бригаданууд һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ ехэхэн үүргэ дүүргэхэ байна. Тэдэнэр зүжэг, концертнүүдтэ мүнөө үеын совет хүнэй гайхамшаг ажалые харуулха, Эхэ орондоо, партидаа дуратай байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ ёһотой.

КПСС-эй XXI съездын материалнуудые совет арадай шудалжа байһан үедэ харуулан ойлгуулха агитациин удха шанар улам дээшэлнэ. Уряа, плакат, выставкэ гэхэ мэтэдэ коммунистическэ байгуулалтын түсэб, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл, социалистическэ мүрысөөнэй ябаса харуулһан, ниитын гурим эбдэгшэдые, залхуу хойрог хүнүүдые шүүмжэлһэн материалнууд байха ёһотой.

Олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ агитациин шухала һалбаринь кино болоно. Ажахыгаа, культураяа хүгжөөлгөөр совет арадай туйлаһан амжалтануудта зорюулагдаһан уран һайханай, документальна фильмнүүдые улад зондо олоор харуулха хэрэгтэй.

1959 оной мартын 1-нэй үдэр бүхы клуб, культурын байшангуудта һайндэрэй концерт, мүн бусад хэмжээ-ябуулгануудые эмхидхэжэ, һайндэрэй оршон байдалда һунгалтаяа үнгэргэхэ ёһотойбди.

О. ШАДАРОВ.
Бурядай АССР-эй Культурын министрын орлогшо.

МҮЛЬҺЭН ДЭЭРЭ НААДАГДАДАГ СОВЕТСКЭ ТҮРҮҮШЫН БАЛЕТ

Москва. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна стадионой Спортын ордон соо Советскэ Союз дотор анха түрүүн байгуулагдаһан балетно-цирковой нааданай һүүлшын репетици боложо байна. Мүльһэн дээрэ наадагдадаг «Зимняя фантазия» гэжэ баледые искусствын Центральна студи найруулан зохёогоо. Энэ наадые табигша—РСФСР-эй габьяата артист Л. М. Лавровский, циркын номернуудые табидаг режиссер — А. Г. Арнольд. Баледтэ оюун бэлигтэ залуушуул хабаадана. Үргэн ехэ программань советскэ болон ородой композиторнуудай зохёолнуудһаа, арадай хатарнуудһаа бүридэнэ.

Зураг дээрэ: артистканууд залуушуулай хатар наадажа байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана

Ээрын леспромхозой модошод коммунизм байгуулха асари ехэ түсэбөөр зоригжон, шэнэ долоон жэлэй түрүүшын жэлэй гараһанһаа хойшо улам һайнаар ажаллажа оробо. Эдэнэр модо шэрэхэ январь һарынгаа даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэжэ, һарын дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 1200 кубометр модо Эхэ орондоо үгөө.

Нүхэр Токаревой хүтэлбэрилдэг комплексно бригада эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа һайнаар ажаллана. Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэтэй болохын түлөө мүрысэжэ ороһон энэ бригада абаһан уялгаяа дүүргэхэ зуураа, халаан бүриингөө даалгабарие дунда зэргээр 150—160 процент дүүргэнэ.

Ажалайнгаа бүтээсые үдэр бүри дээшэлүүлжэ байһан модошод энэ леспромхоздо олон юм. Тэдэнэрэй тоодо автомашинын жолоошод И. Шурыгин, А. Котельников болон бусад оролсоно.

Н. Тюрнев.

Амжалтаяа арьбадхана

Һаалишан Раиса Ярулина «Октябрь» колхозһоо гадна, мүн Зэдынгээ аймаг соо суутай болонхой. Раиса басаган даажа байдаг 15 үнеэдэйнгээ толгой бүриһөө үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр 2033 литр һү һаагаа.

Иимэ амжалтын хүнгэхэнөөр туйлагдадаггүйнь мэдээжэ. Тэрэниие туйлахын тула ехэхэн оролдолго гаргаха, эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Раиса эгээл иимээр ажалладаг һаалишан юм. Энэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха зорилгоор нүхэр Ярулина үнеэдээ бүри һайнаар харууһалдаг, эдеэлүүлдэг болоо.

В. Жигжитов.

Ажалшадай нөөсэ улам ургана

Гүрэнэй олзо доходой ургахатай хамта, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй сэбэр олзонь жэл бүри ехэ болоно, ажалшадай нөөсэ улам ургалсана.

Республика доторнай 1959 оной январиин 1-дэ арад зоной нөөсэ 1951 онойхиһоо 115,5 миллион түхэригөөр нэмэжэ, дүрбэ дахин ехэ болоо. Тэрэшэлэн нөөсэлгын кассануудта мүнгэ хадагалагшадай тоо нилээд олошороо. Илангаяа хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ зорилгоор һүүлэй жэлнүүдтэ парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулганууд колхозно таряашадай ажабайдал улам һайжаруулаа. Дүрбэхэн жэлэй туршада хүдөө зоной нөөсэ 27,7 миллион түхэригөөр нэмэһэн байна.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын хэдэн арбаад хүдэлмэрилэгшэд өөһэдтөө «Волга», «Москвич» маркын хүнгэн машина, мянгаад мотоцикл абанхай. Колхозник бүхэнэйдэ һай һайн эдлэл, радиоприёмник болон бусад хэрэгсэл олон. Эдэ бүхы зүйлнүүдые нөөсэлгын кассануудта хадагалһан мүнгөөрөө абана.

Автотранспортна конторын шофёр Андреев олоһон мүнгэеэ ходо нөөнэ. Тиигэжэ хэдэн жэл удаагаар «Аршан» курортдо ошоһон, мүн автомашина абаха гэһэн хүсэлынь һаяхан бэелүүлэгдэжэ, «Волга» машина абаһан байна. Тиихэдэ шофёр Куприянов «Москвич» машинатай болоо.

Гансахан нёдондо жэл Улан-Удэ городой нөөсэлгын кассануудта мүнгэ хадагалһан хүнүүд 54 «Москвич», 19 «Волга», 7 «Победа» машинануудые абаһан байха юм. Тэрэшэлэн элдэб маркын 150 мотоцикл мүнгэ нөөгшэдтэ худалдагдаба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын олон ажалшад өөһэдтөө байрын шэнэ гэрнүүдые барина. Гансахан Бичура тосхондо 500 гаран хүн шэнэ гэрнүүдые бариһан байна.

Нөөсэлгын кассануудта хадагалагдадаг мүнгэн гүрэнэй мэдэлдэ байха зуураа, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байдаг. Тэрэшэлэн ажалшадай хубиингаа бюджет зүбөөр хэрэглэхэ ябадалдань нөөсэлгын кассанууд ехэ туһа хүргэнэ.

Ажалшад үнгэрэгшэ жэлдэ нөөсэлгын кассануудта 17,5 миллион түхэриг хадагалуулхаар оруулһан юм. Тиимэһээ республикын бүхы кассанууд мүнгэ нөөсэлгөөр жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Жэл ерэхэ бүри нөөсэлгын кассануудай таһагууд олон болоно. Гансахан 1958 ондо республика соомнай нөөсэлгын 14 касса шэнээр нээгдээ.

Һүүлэй үедэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад салин хүлһэнэйнгөө зарим хубиие бухгалтераар дамжуулан нөөсэлгын кассада оруулдаг заншалтай болоо. Мүн пенсишье абагшад тэрэ гуримаар пенсиеэ нөөжэ шадаха юм.

М. Халбаев.

Шэнэ ном зүбшэн хэлсэбэ

В. Штеренбергын «Его друзья» гэжэ номые һаяшаг Курумканай аймагай библиотекэ соо зүбшэн хэлсэбэ.

Тэндэ 20 гаран уншагшад хабаадаа. Нүхэд А. Хлызова, В. Брюнь, Н. Шафегулина болон бусад уншагшад энэ ном тушаа һанамжаяа хэлэһэн байна.

С. Урбадаев.

Һайшаалтай дүнгүүд

Һаянай механизированнэ шэлэй заводто профсоюзуудай гэшүүдэй конференци болоо.

Конференци дээрэ үнгэрһэн жэлэй ажахын дүнгүүд, хамтын договорой дүүргэлтэ болон шэнэ 1959 оной хамтын договор баталха, заводой түрүү ажалшадые шагнаха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Заводой директор нүхэр Болотов, заводой главна инженер Пузенко, завкомой түрүүлэгшэ Балынев гэгшэд элидхэл хээ. Үнгэрһэн жэл заводой коллектив 100 мянган дүрбэлжэн метр һайн шанартай шэл түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилжэ, совнархозой хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэһэн юм.

Үгэ хэлэгшэд моридой паркые даагша Семенов, машинно-ванна цехын шэл хайлуулагша Кияк, хоёрдохи гарай мастер Иванченко, механическа цехын начальник Кочкин, заһабарилгын-механическа цехын слесарь Егоркин, гэр байрын-коммунальна таһагай начальник Гусевский болон бусад коллективэйнгээ туйлаһан амжалта тэмдэглэхынгээ хажуугаар, дутуу дунданууд тухай хэлэжэ, ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха талаар хэдэн олон шухала дурадхалнуудые оруулаа.

Конференци хэлсэһэн асуудалнуудаараа шиидхэбэри баталан абаа.

Һүүлээрнь 1958 ондо предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэйнь түлөө заводой коллективтэ КПСС-эй горкомой, ажалшадай депутадуудай городой Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдажа, 200 гаран түрүү хүдэлмэришэдтэ Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шан үгтэбэ.

В. Попов.

Спортоор болоһон мүрысөөн

Бурядай хүдөө ажахын техникумэй ВЛКСМ-эй комитет болон профсоюзай организаци Советскэ Армиин 41-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ олон янзын спортоор техникум дотороо мүрысөө үнгэргэбэ. Мүрысөөндэ 328 комсомолшууд, залуушуул хабаадалсаа.

Буудалгаар 266 очко абаһан ветеринарна курсын һурагшад командаараа түрүү һуури эзэлээ. Туд бүриин мүрысөөндэ 100-һаа 92 очко абаһан Дашиев, эхэнэрнүүдэй дундаһаа 90 очкотой болоһон Сафонова түрүү һууринуудта гараа.

Санаар урилдаанда III курсын механигуудай отделениин һурагшадай команда түрүүлээ. Эхэнэрнүүд 3 километртэ урилдаагаа. Тиигэжэ 1-дэхи курсын ветеринарна отделениинхид түрүүлээ.

Мүрысөөндэ командаараа түрүү һуури эзэлэгшэдтэ ДОСААФ-эй районой комитедэй кубок, мүн диплом, грамота барюулагдаа.

А. Егоров.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Мүнгэнэй реформо хэхэ тухай КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй тогтоол

ПХЕНЬЯН, февралиин 17. (ТАСС.). Шэнэ мүнгэ гаргаха тухай КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй 1959 оной февралиин 12-то тогтоол гаргаһан тушаа КНДР-эй Центральна банкын мэдээсэлые Пхеньянай радио дамжуулаа.

«Корейн Ажалай партиин экономическа зүб политикын, бүхы ажалшадай шэн зоригтойгоор хүдэлһэнэй ашаар манай орон дотор үйлэдбэри үзэгдөөгүй ехээр хүгжэн дэбжээ, ороной экономическа болон мүнгэн сангай хэрэг бэхижээ, эд бараанай үнэ сэнгые хододоо химдаруулжа байһанай ашаар ажалшадай байдал элитээр һайжараа. Тиимэһээ олониитын-экономическа эрхэ байдалай хубилһанда зохилдуулан, хуушан мүнгые һэлгэхын тулада шэнэ мүнгэ гаргаха, тиигэжэ КНДР-[...] мүнгэн сангай хэрэгые улам бэ[...] жүүлхэ гэжэ КНДР-эй Министрн[...] дэй Кабинет шиидхэһэн байна» г[...] мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Корейн Центральна банкын ш[...] нээр гаргаһан нэгэ вон Хойто К[...] рейн Центральна банкын урда тэ[...] гаргаһан хуушанай 100 воноор һ[...] гэгдэхэ юм. Тиихэдэ урда тээнь 1[...] вон сэнтэй байһан бараан ш[...] мүнгөөр нэгэ вон сэнтэй болгогдо[...] байна.

Правительствын шиидхэбэри[...] Корейн арад ехэ баяртайгаар [...] таа. Центральна банк хадаа бү[...] ажалшадай эдэбхитэй хаба[...] далгатайгаар Корейн Хойто тал[...] бүхы хубида хуушан мүнгые ям[...] шье хизаарлалтагүйгөөр шэнэ м[...] гөөр һэлгээ.

Советскэ долоон жэлэй түсэб тухай выставкэ Прагада нээгдээ

ПРАГА, февралиин 17. (ТАСС). «Советскэ долоон жэл—коммунизм тээшэ ехэ алхам мүн» гэһэн выставкэ чехословацко-советскэ хани барисаанай союзай Прагадахи выставкын зал соо мүнөөдэр нээгдээ. Фотозурагууд, диаграммануud, зурагууд, КПСС-эй XXI съездын м[...] териалнуудһаа абтаһан үгэнүүд [...] вет арадай ажахын хүгжэлт[...] Советскэ Союз дотор коммун[...] байгуулгада долоон жэлэй түсэ[...] угаа ехэ удхашанартай байһые [...] солон тэмдэглэнэ.

Цейлоной эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, хүдөө ажахын министрын мэдүүлгэ

КОЛОМБО, февралиин 16. (ТАСС). Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй болон хүдөө ажахын асуудалнуудай талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин консультативна подкомитет (ФАО) мүнөөдэр эндэ хүдэлмэреэ эхилээ. Барайгар ургуулжа абалгатай холбоотой экономическа асуудалнуудые подкомитет зүбшэн хэлсэхэ байна. Цейлоной эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, хүдөө ажахын министр Филип Гунавардена заседани дээрэ үгэ хэлээ. «Дэлхэй дээрэ барайгар эгээн ехээр таридаг, ондоо тээшэнь тон ехээр худалдадаг» Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшын хабаадалгагүйгөөр барайгар тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ гээшэ тоншье т[...] рамжагүй байна. ФАО-гэй удаа[...] хи сессиин болотор Хитадай А[...] дай Республика «дэлхэйн на[...] нуудай нэгэдэлдэ өөрынгөө хуул[...] һуури эзэлхэ бэзэ» гэжэ найда[...] байһан тухайгаа министр элиш[...] мэдүүлээ гэжэ Гунавардена заа[...] гээд «Цейлон обсервер» газетэ т[...] дэглэнэ.

Эдеэ хоолой зүйл абалгаар Хи[...] дай Арадай Республикын туй[...] һан ехэ амжалтануудые тэмдэг[...] зуураа, энэ хадаа «газарай реф[...] мо хэхэ, хамтын ажахынуу[...] байгуулха талаар шухала хэмж[...] нүүдэй абтаһанай ашаар» туй[...] даа гэжэ Гунавардена онсолон т[...] дэглээ.

Долларнууд болон СЕАТО-гэй буу зэбсэг Камбоджын бэеэ даанхай байдалда аюул тохёолдуулна

Сианугай мэдүүлгэ

ДЖАКАРТА, февралиин 17. (ТАСС.). Джакартаһаа бусахынгаа урда тээ Антара агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Камбоджын премьер-министр хан хүбүүн Сианук иигэжэ мэдүүлээ. СЕАТО хадаа Камбоджын дотоодын хэрэгүүдтэ бүри элитээр, улам ехээр хамааралсадаг боложо байна.

Коммунизмын зүгһөө Камбоджадо аюул тохёолдуулна гэһэн хэбэртэйгээр баруун оронуудай хэблэлэй хэдэг хардалга гүрдэлгэнүүдые буруушааха зуураа, Сианук иигэжэ тэмдэглээ. «Бидэндэ коммунистнууд бэшэ, харин долларнууд болон СЕАТО-гэй буу зэбсэг баалалта хэнэ» гэжэ баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ.

Камбоджа арад зонойнгоо байдал һайжаруулхые хүсэнэ гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Сианук иигэжэ мэдүүлээ. Эб найрамдалай, өөры[...] ороной аша туһые харан, ямар[...] гүрэн түрэтэй бүхы оронуудтай[...] рилсаа холбоо байгуулхаар ма[...] орон бэлэн байна. Энэ талаар [...] най гансахан лэ эрилтэ юуб гэх[...] ондоо гүрэн Камбоджын дотоо[...] хэрэгүүдтэ хамааралсаха ёһогү[...]

Хитад Камбоджа хоёрой хоо[...] дохи харилсаан тухай хэлэх[...] Сианук иигэжэ онсолон тэмдэ[...] «Заримашуулай дуратай гү, али[...] рагүйшье байгаа һаань, Хитад [...] оршожо байдаг юм». Хитад [...] боджадо үйдхэлгын хүдэлмэри[...] гэһэн хэбэртэйгээр баруун оро[...] дай номнолшодой шашалдада[...] «тон уймар тэнэг» ушар болоно[...] жэ тэрэ хэлээ. «Хитад бидэндэ[...] додоо хүндэтэйгөөр хандадаг» [...] тэрэ тэмдэглэһэн байна.

Общинануудай палата дээрэ Макмилланай үгэһэн харюу

ЛОНДОН, февралиин 17. (ТАСС). Москва ошохоёо байһантайнь дашарамдуулан премьер-министр Макмилланда парламентын хэдэн гэшүүд общинануудай палатын мүнөөдэрэй заседани дээрэ асуудалнуудые табяа.

СССР-тэй бэе бэедээ добтололсохогүй тухай хэлсээ баталха дурадхалые дүүргэхэ гэжэ премьер-министр оролдохо гү гээд лейборист Гарольд Дэвис гэгшын табиһан асуудалда Макмиллан иигэжэ харюусаа: «Би урда тээншье хэлэдэг байгааб, хэрбээ уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуул[...] бэе бэедээ добтололсохогүй т[...] хэлсээнэй туһалха байгаа һа[...] иимэ хэлсээ баталхые би зүбш[...] байнаб. Гэбэшье миин үгэ [...] нүүдтэ орходоо, бодото хэрэ[...] шухала байна».

Али нэгэ тала нүгөө тал[...] эсэргүүгээр водородно бомбо [...] лэхэгүй гэһэн хэлсээ СССР-тэй [...] талхаар бэлэн байна гүт гэжэ [...] рольд Дэвис премьер-минис[...] асуугаа. Макмиллан энэ асууд[...] тодо харюу үгэхэһөө зайсаһан [...] на.

Италиин социал-демократическа парти[...] доторой байдал

РИМ, февралиин 16. (ТАСС). Италиин социал-демократическа парти дотор можо болохо ябадал улам ехээр гарана. Тревизо, Бергамо болон Сондрио провинцинуудай социал-демократическа феде[...] нууд социал-демократическа п[...] һаа гараха тухай, «социалисти[...] үүсхэлэй нэгэн ниитэ хүдэлө[...] нэгэдэн орохо тухай шиидх[...] олонхидой дуугаар гаргаһан б[...]

Турциин делегациин һуужа ябаһан самолёт гэмтээ

ЛОНДОН, февралиин 17. (ТАСС.). Кипр тухай асуудалаар хэлсээ хэхын тулада Турциин делегациин Лондон ороһон самолёт Англиин Распер гэжэ аэродром дээрэ мүнөөдэр манатай байхада буухадаа, гэмтэжэ бута һурэһэн б[...] Самолёдой пассажирнуудай [...] ябалсаһан Турциин премь[...] нистр Мендерес амиды үлөө [...] мэдээсэгдэнэ.

ЛАРИСА ВОЛЬПЕРТЫН ИЛАЛТА

Шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Лариса Вольперт (Ленинград) Кира Зворыкина (Минск) хоёрой хоорондо эмхидхэгдэһэн нэмэлтэ матчын һүүлшын дүрбэдэхи парти СССР-эй шатаршадай Центральна клуб соо (Москва) февралиин 16-да дүүрэбэ.

Хоёр хахад очко абаһан ул[...] рондын мастер Л. Вольперт и[...] туйлаа. Нүгөөдэнь нэгэ хаха[...] абаһан байгаа. Тиигэжэ, Л[...] Вольперт шатараар эхэнэр[...] дундаһаа ороной чемпион бо[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Репортаж БАРИЛГА ДЭЭРЭ...

Городоймнай предприяти, эмхи зургаан, фабрика, заводууд ажалшадай байра байдалые улам һайжаруулха зорилгоор һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ барилга хэжэ байнхай. Каландарашвилиин үйлсын баруун захада һүүлэй нэгэ—хоёр жэлэй турша соо олохон гэрнүүд бодхоогдоо.

Урдань эдэ гэрнүүдэй һуурида уһа сөөрэм тогтоод, дүтэ шадарай айлнуудай галуу, нугаһад тамаржа байгша бэлэй. Мүнөө энэмнай танигдахаар бэшэ болоол! Эндэхи сөөрэм, шалбааг хэдэхэн жэлэй туршада хатаагдажа, хоёр дабхар модон гэрнүүд баригдаад, олохон айл эндэ орожо түбхинэнхэй.

— Республика дотор гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхилһэнһээ хойшо барилгын хүдэлмэри һураггүй түргэнөөр ябуулагдадаг болонхой, — гээд

«Бурстрой» трестын комсомолшууд-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Созинов хөөрэнэ.—Манай бригадынхид тэрэ сагһаа хойшо 24 байратай 2 гэр, военкомадай байшан бариһан байнабди. Мүнөө 24 байратай 1 гэр барижа эхилэнхэйбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ трестын хүдэлмэришэд культурна эмхи зургаануудта барилга хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр хэһэн байна. Тиигэһэн дээрэһээнь таба мянга гаран дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд түсэбһөө гадуур баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Орон дотор бэелүүлэгдэжэ эхилээшэ долоон жэлэй түсэб трестын хүдэлмэришэдые шэнэ амжалтада зоригжуулба. Эдэнэр 1959 онойнгоо түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэн, ажаллажа байна.

— Витя, бидэ хоёр ажалай һүүлээр һүхэнүүдээ хурсадахамнай гү?— гээд, сугтаа ажалладаг нүхэрынь һүхынгөө эри эрхыгээрээ дараад үзэнэ.

— Зай, яаха һэм. Һайн хүн һанаагаар, зүб лэ дурадхал оруулбаш,—гэжэ нүгөөдэнь харюусаба.

Виктор Намжилон Юрий Сухинин хоёр трестын залуушуулай дунда үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхадаг, ажалай түрүүшүүл юм. Январиин янгинама хүйтэндэшье, зунай ааяма халуундашье эдэ хоёр дааараха, эсэхые мэдэнгүй ажаллажа, үдэр, һара бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэдэг.

— Городойнгоо ажалшадые һаруул, сэбэр, һайн байратай болгожо, ойрын жэлнүүдтэ эрилтыень гүйсэд хангаха зорилгоор бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэнхэйбди,— гэжэ комсомол хүбүүн Виктор Намжилон хөөрэнэ.—Энэ жэлдэ городой 4250 гаран бүлэнэр шэнэ гэртэ орожо, түбхинэхэ байха. Тиимэһээ бидэ барилгашад даалһан хэрэгээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын хойноһоо оролдонобди, тиимэ гү?—гээд

сугтаа ажалладаг нүхэр тээшээ харана.

— Зүб лэ хэлэнэш. Тиигэхэ ёһотойбди,—гээд нүгөөдэнь харюусаба.

Модошо дархашуул Виктор Шалаев, Анатолий Васильев. Леонид Федотов болон бусад эдэнэрһээ дутуугүйгөөр хүдэлжэ, ниитын хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана.

—Баригдажа байгаа энэ гэрээ хэзээ дүүргэхэ түсэбтэйбта?—гэһэн асуудалда.

— Һунгалтын үдэр болотор торхыень бодхоохо уялга абаа һэмди,—гэжэ бригадын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Созинов хөөрэнэ.— Гэхэ зуура хэһэн ажалаа бүридхөөд үзэхэдэмнай, болзорһоо урид дүүргэгдэхэ янзатай.

Нүхэр Созиновой хүтэлбэрилдэг комсомолшууд-залуушуулай бригадын 30 гаран хүдэлмэришэн абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө, орон дотор дэлгэрһэн коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ. Эдэнэр январь һарынгаа түсэбые 160 процент дүүргэжэ, трестын бригаданuудай дунда түрүү һуури эзэлээ. Тэрэшэлэн нүхэд Воробьев (шулуушан), Волынко (барилгашан), Ошуркова (штукатуршан) гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комсомолшууд-залуушуулай бригада коммунистическэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ эхилһээр үнинэй.

— Энэ баригдажа байгааша гэрэй барилгын хүдэлмэриие дүүргэмсээрээ, найман байратай шэнэ байшангай һуури эндэ табижа эхилхэбди,— гээд бульдозерой тэгшэлжэ байһан газар тээшэ зааба.

Б. Цыремпилов.

Зураг дээрэ: 1. барилгашан Виктор Намжилон модо хоноожо байна. 2. Барилгашад Юрий Сухинин, Леонид Федотов, Виктор Шалаев ажалдаа.

Фотонь авторай.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н000967. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № [...]